

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 15 — Telèfon n.º 255

ANY III — Mataró divendres 28 octubre 1938 — NUM. 703

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

Els voluntaris que marxen

Recordem l'emoció profunda que ens causà, dos anys enrera, contemplar la desfilar dels voluntaris que venien a defensar la llibertat en terres d'Espanya. La multitud els saludava amb el puny enlaire, sense arribar a comprendre com era possible que aquells homes vinguessin a jugar-se la vida per la nostra causa sense exigir res, sense demanar res, sense pretendre res.

Ara, al cap de dos anys, aquells homes que vingueren voluntaris se'n van a la força. No tots, però. Molts d'ells, restaran sempre més entre nosaltres, coberts amorosament per la terra que vingueren a defensar. I és ara, quan moltes d'aquelles vides han estat generosament sacrificades, que el nostre poble comprèn i matissa tota la grandiositat de la gesta.

Cavallers de l'ideal, vingueren a defensar la llibertat, en moments difícils. Han combatut com a braus. En les hores crucials de la lluita, la República ha tingut en ells el suport que necessita. No han exigit mai res. No han demanat mai res. I els que no s'han quedat ací per sempre, se'n tornen amb rastres perennes de la lluita en la pròpia carn.

Així com avui comprem la grandesa, tota la grandesa de la gesta d'aquells homes que venien voluntaris a defensar la República, l'endemà de la victòria comprendrem també la grandesa d'aquest nou sacrifici que Espanya els exigeix. Aquestes glorioses Brigades Internacionals que acaben de desaparèixer s'han guanyat un lloc d'honor en la història de la nostra guerra i de la nostra pàtria, i per això, el President Negrín, en acomiadar-los, ha afirmat el compromís solemne de concedir-los la nacionalitat espanyola l'endemà de la victòria. D'aquella victòria que ells cultaran a anunciar arreu del món, perquè l'han vista forjar i han ajudat a forjar la.

Tots aquells herois marxen. Abandonen la lluita als nostres camps de batalla per a reprendre-la en altres camps. Durant aquests dos anys han conegut Espanya. Han après ha estimar-la més encara del que podien estimar-la quan vingueren a oferir-li la vida. A través d'Espanya, però, han conegut moltes altres coses. Per això s'allunyen amb recança dels camps on la mort fa collita cada dia. Per això marxen disposats a lluitar, on sigui i on calgui, per la República espanyola, que és lluitar per la justícia i per la llibertat.

La nostra lluita a l'estranger

El gran escriptor alemany Ernst Toller, el qual, com se sap, ha elaborat un pla per a prestar ajuda eficaç a les poblacions civils de la República Espanyola, es troba actualment a Estocolm, on acaba de rebre del primer ministre de Nova Zelanda un telegrama en el qual diu: «El meu Govern considera amb simpatia la possibilitat d'aportar una nova ajuda a la població civil espanyola.»

Ernst Toller segueix els seus esforços per a fomentar l'ajut a l'Espanya republicana, havent-se entrevistat amb l'arquebisbe d'Estocolm, monsenyor Tidem, el qual ha promès el seu recolzament a l'iniciativa de Toller.

L'escriptor alemany s'ha entrevistat també amb diversos membres del Govern suec i amb els dirigents obrers. Toller es traslladarà a Finlàndia per a exposar el seu projecte d'organitzar grans transports de queviures per a la població republicana amb l'ajuda dels membres del Govern finlandès. Toller ha fet ja gestions semblants a Noruega i a Dinamarca. El 14 de novembre embarcarà amb rumb als Estats Units per a assolir l'apoi del President Roosevelt.

A «L'Humanité» de París, Marcel Cachin es refereix a la reunió de la I. O. S. i de la P. S. I. que es celebra dilluns a París:

«Els nostres camarades els dele-

gats d'Espanya insistiren en que totes les organitzacions sindicals, partits polítics, agrupacions, forces de la pau en el món, els ajudin urgentment a aplicar les seves suggericions. Davant l'extrema gravetat dels aconeixements interiors presents, davant els perills immediats i apremiants de la política pro feixista dels Governos de Chamberlain i Daladier, seria veritablement inconcebible que totes les organitzacions a les quals Espanya dirigeix la seva anguixosa crida no responguessin immediatament.

Davant els nostres ulls es troba el problema que en aquest moment històric domina a tots els altres: ¡Cal salvar Espanya!

La unitat d'acció dels partits obrers i democràtics d'Europa pot assegurar la salvació d'Espanya republicana. Seria un veritable crim abandonar la lluita i entregar-la al feixisme, com s'ha fet amb Àustria i Txecoslovàquia.

El Partit Comunista es dirigeix als Sindicats de tots els països, a tots els partits democràtics de les nacions occidentals, especialment del Front Popular de França, per a que doni una resposta favorable immediata als representants de l'Espanya republicana.»

PANELLETS

Preparam aquests tipics i almenysos postres, facilitant el sucre l'interessat. — Confeiteria Batbosa, de 10 a 12 matí

Llegiu LLIBERTAT

28 octubre 1938

Diada memorable

Noranta anys es compleixen avui que els nostres avis veleren arribar triomfalment aquella famosa locomotora «Mataró», primera que creuava El Maresme i més tard terres hispàniques. En fou el seu principal propulsor i també la seva ànima aquell abnegat patrici Miquel Biada, el qual com home de paraula sapigué complir la tal com ho havia pronunciat enllà de terres americanes. I qui els hi tenia de dir als mataronins que tinguessin la satisfacció de presenciar aquella entrada! Que la locomotora «Mataró», la més petita del món, en el transcurs dels anys s'hagués transformat en aquestes gegantines locomotores que els seus nets veuen creuar des de Barcelona fins a la veïna República.

Noranta anys es compleixen avui que s'iniciava per Mataró l'era progressiva, ja que amb aquells rails de ferro s'hi trobava un mitjà més econòmic que no pas tenir de fer un viatge amb aquelles discutides diligències que un hom quan tenia de ficar-s'hi abans tenia de fer el seu testament. No obstant, quan els burgesos veleren arribar aquell petit monstre de vapor, aixecaren llurs clams d'indignació perquè tot eegalt compren-gueren que els portaria a la decadència dels seus negocis.

Però tots aquells atacs i tots aquells braços anaven més directament al nostre patrici que no pas a l'empresa del primer ferrocarril d'Espanya. Naturalment que el seu primer financer fou En Biada, el qual després d'esmerçar hi la seva salut i la seva fortuna, moria pocs mesos abans sense poder gaudir d'aquell somni daurat en dotar a la seva pàtria nadiua aquella antorxa que fa noranta anys segueix il·luminant la amb la flama del progrés.

I quina recompensa ha trobat Biada per llurs sacrificis? Ben poca cosa. Solament dues lapides i un retrat en el saló del Consistori mataroní,

que no sabem pas per quin motiu fou retirat durant aquells dies que precediren el memorable 19 de juliol. Ens sembla que tant Biada com Compay no hi tenien res que veure amb altres compatriotes il·lustres en religió i en les lletres. Però, potser aquella retirada fou per evitar alguns excessos. I amb aquest nostre criteri, tenim l'esperança que l'actual Consistori municipal, el saló de sessions del qual ha estat bellament reformat, tornarà a veure'ls.

També tenim l'il·lusió que abans de complir-se el centenari surtin uns altres bons compatriotes carregats de les més bones intencions i desenterrin aquella primera pedra que fou col·locada ben democràticament l'any 1911 i que dorm sota la font del capdell del carrer de Miquel Biada. Ja són tres els records que li ha dedicat l'antiga lluro. Però per completar ho manca el monument. I així aquella ingratitud al propulsor del primer ferrocarril que creuà terres hispàniques es convertiria en gratitud. I els mataronins podríem dir amb tota justícia: «Pàtria que honora els seus fills s'honora a si mateixa.»

JOAN JULIÀ I CUADRAS

NOTES DEL MUNICIPI

Extracte dels acords presos per la Comissió de Govern Municipal el dia 14 d'octubre del 1938

(Acabament)

Aprovar el dictamen concedint al funcionari municipal Miquel Albiol una pròrroga de la llicència que gaudeix.

Cultura, aprovar la relació de jornals de la setmana del 3 al 8 d'octubre, del personal ocupat en la neteja de les Escoles, ascendent a 676'80 pessetes i la del personal ocupat en les porteries de les mateixes 1.064'64 pessetes.

Aprovar les relacions dels jornals devengats pels Agents de la Brigada

Atenció, Empreses Collectivitzades!

El Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya publicava, el dia 9 del corrent, un Decret del Departament d'Economia, en l'articulat del qual hi consta el que segueix:

Art. 6.º En l'ordre comptable i financer de l'empresa, és de la competència de l'interventor, el següent:

a) b) c) d)
(e) Autoritzar amb la seva signatura tota els documents que signifiquin disposició o mobilització de cabals.

Art. 14.º A partir de la data de la publicació d'aquest Decret al DIARI OFICIAL els interventors delegats en exercici adaptaran llur actuació a les normes ací establertes. Pel que es refereix a la signatura de documents que impliquin mobilització de cabals, caldrà registrar les signatures al Negociat de Legalitzacions del Departament d'Economia i les Banques i establiments de crèdit deixaran d'admetre paper que no porti aquest requisi, trenta dies després de la publicació d'aquest Decret.

En conseqüència, els Delegats de la Generalitat a les Empreses Bancàries i Institucions d'Estalvi de Catalunya hauran de tenir cura que, a partir del dia 9 de maig propi, signi complint-se l'apertur i lletra del que queda ordenat pel Decret de referència.

Barcelona, 15 d'abril del 1938.

El Cap del Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Banca Arnús - Banc Espanyol de Crèdit - Banc Hispano Colonial - Banc Urquijo Català - Majó Germans, Banquers - Caixa d'Estalvis de Mataró.

d'Arbitria del 30 de juliol al 8 del corrent mes d'octubre ascendent a 8.477 pessetes.

Aprovar el dictamen en el que s'imposa una penya de 150 ptes. al propietari del cafè Tivoli, per defraudació del tiquet sobre les consumacions.

Aprovar les relacions de jornals de les Brigades Eventual d'Obres i de Neteja, corresponent a la setmana del 3 al 8 d'octubre ascendent a 7.865'80 pessetes.

Aprovar les factures de Servels Elèctrics Unificats de Catalunya corresponents als mesos del juny del 1937 al març del 1938 tots compresos.

Aprovar les factures del Sindicat Unificat de la Construcció (Secció Pintors), de 750 i 275 ptes. i la de Uralita E. C., de 768'40 ptes.

Aprovar el dictamen de les factures a càrrec respectivament de l'Agrupament d'Espectacles Públics i de Joan Pubill i Ferrer, de 15 ptes. cada una, pel subministre d'aigua del Municipi i treball esmerçat per la Brigada d'obres el dia 8 del corrent.

Aprovar el dictamen de la liquidació presentada per la Mútua Mataronesa d'Assegurances contra incendis i servei del Cos de Bombers.

Aprovar el dictamen que autoritza a Josep Massuet i Grau per a instal·lar un ramal de canyeria d'aigua potable amb portella registre a la casa 315 de Fermí Galan.

Aprovar el dictamen autoritzant a Jaume Sala i Lleonor, per a construir un pou de prova en la seva finca situada en el paratge «Valveria», veïnat de Batlleix.

S'acorda donar de baixa l'abonament dels telèfons núms. 16, 39, 113 i 195, a partir del corrent mes d'octubre.

Mataró, 18 d'octubre del 1938.—L'Alcalde, Ramon Molist.—P. A. de la C. de G. El Secretari, J. E. Sansegundo.

AVIS

Es fa saber als socis de la Societat de Caçadors de Mataró que el proper dissabte dia 30, de 3 a 6 de la tarda, passin per l'estatge social, Societat Moderna Fraternitat, Ciutadans, 35 per fer la entrega d'uns documents que interessin als sol·licitants de la llicència de caça.

Mataró, 26 octubre 1938.

LA JUNTA

Conselleria d'Assistència Social HOSPITAL MUNICIPAL

Horari de visita als malalts

Dies feiners, de 11 a 1 matí i de 3 a 6 tarda.

Dies festius, de 10 a 12 matí i de 2 a 6 tarda.

Informació local

CUPÓ DELS INVÀLIDS.—En el sorteig efectuat el dia 28, el premi de vint i cinc pessetes ha correspost al número 185.

Els números premiats amb tres pessetes són: 085, 285, 385, 485, 585, 685, 787, 885, 985.

MÍTING DEL PARTIT SOCIALISTA UNIFICAT.—El Comitè Comercial del P. S. U. ha organitzat per al proper diumenge dia 30, a les deu del matí, al Clavé Palace, un gran míting en el qual els oradors Teresa Palau, Pere Aznar i Pere Ardiaca, diran al poble la resolució presa pel Comitè Central del Partit davant les circumstàncies actuals, precursors d'una indiscutible victòria admirablement gestada pel Govern d'Unió Nacional i el seu prestigiós cap, doctor Negrín. En l'esmentat acte, es representaran tres pel·lícules els títols de les quals són els següents: «Cuando llegó Lis-ter», «Soldados y Campesinos», «En pie la Juventud».

Donada la importància de l'acte, esperem que tot el poble farà acte de presència en el míting.

Res de claudicacions ni compromisos—digué el doctor Negrín—. En aquest sentit i defensant aquesta po-

sició parlaran els nostres camarades.—El Comitè Comercial del Partit Socialista Unificat.

—OXIGENANTE DE CARBONES. producte Científico Tècnic reconegut com el més formidable progrés de la termoquímica aplicada a la combustió. «Oxigenante de Carbones» estalvia quasi el 50 per cent de combustible. Es aplicable a tota classe de carbons i llenyes (alzina, pi, plàtan, etc., etc.). Es ven a totes les Droguerías, Ultramarins i Ferreterías.

AJUNTAMENT DE MATARÓ Conselleria-Regidoria de Finances i Proveïments AVIS

Demà dissabte, dia 29 dels corrents, a l'establiment de A. Viñals, es repartirà CARN DE VEDELLA a tots els ciutadans posseïdors de tarja especial a l'efecte, corresponent a les lletres de la T a la Z, i de la A i B.

Mataró, 28 d'octubre del 1938.—El Conseller Regidor, Josep Calvet.

CONSELLERIA DE GOVERNACIÓ I ASSISTENCIA SOCIAL.—Serveis Militars.—Avis.—Es prega als familiars del soldat Manuel Frel-

xas Mirambell, de la 27 Divisió, 122 Brigada Mixta, que passen per aquesta Conselleria (P. Lalret, 5), en hores d'oficina (de 8 a 2), per tal d'assabentar los d'un assumpte que els interessa.

Mataró, 28 d'octubre del 1938.—El Conseller Regidor de Governació i Assistència Social, Josep Serra.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Carruja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per a fer un present de bon gust.

—**COMPRARIA** vinya o camp en terreny pla que no sigui més lluny de 10 minuts de la Ciutat.

Raó: C. Catalunya n.º 40.

LLEGIR

LLIBERTAT

IMPRENTA MINERVA.—MATARÓ

Informació del dia

Barcelona

Comunicat oficial d'ahir

EXÈRCIT DE TERRA

FRONT DEL CENTRE.—En la jornada d'ahir, les forces al servei de la invasió, ajudades per la intensa actuació de la seva artilleria que efectuà més de quatre mil disparos, atacaren en direcció al vèrnx Legaña i carretera general d'Andalusia, al sud de Cienpuecos, i foren brillantment rebutjades per les tropes espanyoles, que els causaren creixent nombre de baixes.

L'enemic, que no aconseguí avançar un sol pas, realitzà durant la nit i matinalada d'avui, alguns intents de cops de mà, que foren també totalment rebutjats.

ALTRES FRONTS.—Sense notícies d'interès.

AVIACIÓ

A les 11'30 hores d'avui, cinc tri motors italians bombardejaren els barris marítims de València.

Notes de la Generalitat

El President de la Generalitat ha acudit aquest matí al seu despatx ofi-

cial i ha estat felicitat pels periodistes amb motiu del naixement del seu nét.

El senyor Companys ha manifestat als periodistes que continua treballant en la resolució de diferents assumptes d'interès.—Fabra.

Notes del Parlament de la República

Aquest matí, sota la presidència del senyor Martínez Barrio, s'ha reunit el Comitè d'Ajut a Espanya. Entre altres assumptes s'ha tractat del repartiment d'una important quantitat de tabac, donat als antifeixistes de l'Havana.

El President del Parlament ha rebut entre altres visites la del general Martínez Cabrera i alguns diputats. També ha visitat al senyor Martínez Barrio una comissió de l'Esquerra Republicana de Catalunya, la qual li ha participat l'expulsió del partit del diputat senyor Rubió Tudorí per la publicació d'un article a «Le Temps», de París.—Fabra.

El coniat als voluntaris estrangers

Aquesta tarda s'ha celebrat la parada en honor dels voluntaris estrangers.

Hi han pres part els voluntaris i un cos d'exèrcit de la República.

L'acte ha resultat brillantíssim.—Fabra.

Estranger

El Congrès del Partit Radical Socialista

MARSELLA.—El discurs del cap del Govern francès senyor Daladier ha estat ben acollit per la majoria dels diputats radicals i socialistes. Malgrat tot sembla que alguns diputats no troben bé totes les orientacions polítiques exposades pel Cap del Govern.

En la sessió secreta, Daladier ha exposat els darrers aconteixements polítics. Ha fet un detallat examen de la situació política i de l'actitud dels partits; s'ha quedat de l'actitud del Partit Comunista que en aquest darrer temps l'ha atacat sense pietat.

Ha parlat dels projectes financers del Govern, especialment de la tributació especial que haurà de pagar el contribuent. Es procurarà—ha afegit—que l'obrer hi contribueixi en una mínima part en els nous sacrificis.

A més també que en cas d'anar a unes noves eleccions, no sigui possible anar a grans concentracions i que fins es faci necessari la supressió de la segona volta de les eleccions.—Fabra.

L'acord alemany-lituà

BERLIN.—Ha estat signat l'acord comercial entre Alemanya i Lituània, Fabra.

La gosadia fàcciosa

AMBERES.—La casa Vioberghs, d'Amberes, acaba de rebre la notícia de que el vaixell mercant greg «El-pioi», que es dirigia a Amberes procedent de Mariopol amb un carregament de carbó destinat a l'esmentada casa Vioberghs, ha estat segrestat al Mediterrani per un vaixell de guerra rebel espanyol i obligat a dirigir-se a Palma de Mallorca, on encara es troba.

La notícia ha causat enorme impressió en els medis marítims i comercials d'Amberes, perquè no solament es tracta d'un vaixell neutral sobre el qual els rebels no tenen cap dret, sinó que per la seva nacionalitat i el seu port de destí no té cap relació amb Espanya.

La Cambra de Comerç i la Federació Marítima d'Amberes han elevat immediatament una enèrgica protesta contra el segrestament al ministre de Negocis Estrangers belga.

AJUNTAMENT DE MATARÓ Hospital Municipal

Servei públic de Banyes

HORARI PER A LA
TEMPORADA D'HIVERN

Dies feiners: de 8 a 10 matí

Dissabtes: de 8 matí a 7 tarda.

Diumenges: de 8 a 12 matí.

Farmàcia i Centre d'Específics ENRICH

F. LAYRET (St. Josep), 30

per evitar molèsties a la seva clientela
fa avinent que el pròxim DIUMENGE
restarà tancada tot el dia.

Preus econòmics - Telèfon 247 - Servei a domicili